

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/2985-2

12. september 2018

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 1 i 2018-2019

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra NOAH 30. mai 2018 og felles klage fra Naturvernforbundet i Agder og Sogn og Fjordane 30. mai 2018 på rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak 7. mai 2018 om kvote for lisensfelling av jerv og ulv i 2018-2019. I dette vedtaket behandles klagene knyttet til vedtaket om lisensfelling av jerv i region 1.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak om lisensfelling av inntil 8 jerv i 2018/2019. I avgjørelsen har departementet lagt vekt på at det årlig erstattes tap av sau til jerv i region 1. Det er ikke mål om yngling av jerv i region 1. Den fastsatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 7. mai 2018 kvote for lisensfelling av jerv og ulv i 2018-2019. Vedtaket ble påklaget av NOAH 30. mai 2018 og Naturvernforbundet i Agder og Sogn og Fjordane 30. mai 2018. Rovviltnemnda i region 1 tok ikke klagene på lisensfelling av jerv til følge, og klagene ble oversendt til departementet for endelig avgjørelse 10. juli 2018. Miljødirektoratet gav sin faglige tilråding 30. august 2018.

Klagers anførsler

NOAH mener at rovviltnemndas vedtak ikke oppfyller kravet om at fellingen ikke må true jervebestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 18 andre ledd og Bernkonvensjonen artikkel 2 og 9. Klager mener vedtaket ikke oppfyller kravet om kunnskapsgrunnlaget i nml. § 8. Videre mener NOAH at rovviltnemnda sine vurderinger er i

strid med nml. §§ 8-12 og 18, samt Bernkonvensjonens artikler 2, 6 og 9. Dette begrunnes med at motivasjonen for å fatte vedtaket er å regulere jervebestanden ned til bestandsmålet. Klager mener rovviltnemnda i sitt vedtak ikke har vist hvordan nml. § 5 skal nås. Klager mener vedtaket ikke er tilstrekkelig skademotivert. Dette begrunnes med at vedtaket mangler en vurdering av skadenes omfang og alvorlighetsgrad og om dette vil tilfredsstillende vilkåret for lisensfelling. Klager mener vilkårene i nml. § 18 første ledd bokstav b og andre ledd, samt Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd, ikke er oppfylt. I tillegg mener klager at vedtaket ikke oppfyller kravet om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd.

Naturvernforbundet i Agder og Sogn og Fjordane viser til at jerven er sterkt truet i Norge, og mener at vedtaket innebærer å utrydde jerven fra fire fylker i Norge. Klager mener at dette vil være i strid med naturmangfoldlovens forutsetninger og bestemmelser, jf. nml. §§ 4 og 5. Klager viser videre til at bestanden av jerv i Norge har gått ned de siste årene, og mener dette er foruroligende. Klager mener bestandsmålet for jerv må økes, og at region 1 må bidra til å bevare den sør-vestre delbestanden av jerv. Klager mener kvoten for lisensfelling av jerv må reduseres vesentlig eller settes til null, og at skadefelling vil kunne benyttes dersom det oppstår skade.

Rovviltnemndas vurdering

Vedtaket fra rovviltnemnda av 7. mai 2018:

"Lisensjakt jerv 2018 – 2019. Samrøystes vedteke med nytt pkt. 2.

- 1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av jerv i perioden 10.09.2018 – 15.02.2019. Til saman kan det fellast 8 jervar i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.*
- 2. Rovviltnemnda syner til erfaringar med lisensuttak i region 1 der svært få jerv vert felt gjennom lisensjakt. Nemnda ber om at direktoratet legg kvoten til grunn i sitt arbeid med ekstraordinære uttak. Nemnda ber og om at ein vurderer å starte med ekstraordinære uttak før lisensjakta er slutt. På den måten kan ein redusere bruken av hiuttak.*

..."

Rovviltnemndas vedtak inneholder i tillegg nærmere bestemmelser om gjennomføring av lisensfelling.

I sekretariatets innstilling blir politiske føringer, bestandssituasjonen for jerv i landet og i regionen, samt tapssituasjonen i regionen beskrevet. Det vises til at det i 2017 ble erstattet 235 sau tappt til jerv, og at disse ble tappt i Rogaland og Hordaland fylker.

Miljødirektoratets tilråding

Miljødirektoratet har i sin vurdering blant annet sagt:

"Om bestandssituasjonen for jerv i Norge og innenfor region 1:

NINA rapport 1391: Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2017 gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av jerv i hver region, og for hele landet. Årene 2015, 2016 og 2017 er det registrert henholdsvis 65, 50 og 40 ynglinger av jerv på landsbasis. Antall ynglinger i 2017 tilsvarer en estimert totalbestand på ca 324 jerv. Miljødirektoratet konstaterer at det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige ynglinger av jerv ble nådd i Norge i 2017.

I 2018 er det registrert 57 ynglinger av jerv i Norge. Tallene er foreløpige og vil bli rapportert endelig for Norge i rapport fra Rovdata innen 1 oktober. I rovviltregion 1 ble det dokumentert 1 yngling av jerv i 2017.

Miljødirektoratets vurdering

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Miljødirektoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på bestandssituasjonen for begge arter og gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i regionen.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Rovdata beskriver den genetiske situasjonen for jerv i Sør-Norge som utfordrende, grunnet liten utveksling av individer fra nordøst til områdene vest for Østerdalen. Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Direktoratet vurderer at rovviltnemndas sitt vedtak om kvote for lisensfelling av 8 jerver i region 1 ikke vil sette jervebestandens overlevelse i fare.

Konklusjon

Miljødirektoratet mener kvotevedtaket ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse eller for nasjonalt bestandsmål for jerv. Vi tilrår på den bakgrunn ikke å endre rovviltnemnda sitt vedtak."

Klima- og miljødepartementets vurderinger

Saken er behandlet etter nml. §§ 18 og 77, og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10.

Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene

som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og i de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er ikke mål om yngling av jerv i region 1.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 får mindre betydning. Departementet anser også at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 dermed er oppfylt.

Nml. § 18 første ledd bokstav b slår fast at det kan tillates uttak av vilt for å avverge skade på blant annet husdyr og tamrein. Det er i tillegg to kumulative vilkår som alltid må være oppfylt; at felling ikke må true bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vurdering av vilkåret om at uttaket må avverge skade

Departementet skal ta stilling til om man skal tillate uttak av jerv for å avverge skade på husdyr, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Som det fremgår av innstillingen til rovviltnemndas vedtak ble det i 2017 erstattet 235 sau tapt til jerv. Også tidligere år er det erstattet tap av sau forårsaket av jerv i regionen (Rovbase). Rovviltnemnda viser i sin vurdering av klagen til at fylkene i region 1 har blant det høyeste antall sau i landet. Departementet legger til grunn at det også i 2018-2019 kan oppstå skade på sau, og at vilkåret i nml. § 18 første ledd er oppfylt.

Vurdering av vilkåret om at formålet ikke må kunne nås på en annen tilfredsstillende måte

I tillegg til vilkåret om at uttaket må avverge skade, er det et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 annet ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som er fastsatt bl.a. i rovviltforskriften § 4 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har tydelig prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Det er ikke fastsatt bestandsmål for jerv i region 1, og departementet mener at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta lisensfellingsskvote for jerv i region 1.

Vurdering av vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Av naturmangfoldloven § 18 annet ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsenes første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. I 2017 ble det registrert 40 jervekull i Norge, og bestanden var beregnet til å bestå av 324 voksne individer (Rovdata). I region 1 ble det registrert 1 yngling i 2017 (Rovdata). Denne ynglingen ble tatt ut gjennom ekstraordinært uttak våren 2017. Foreløpig status for 2018 er også én yngling, som ble tatt ut under ekstraordinært uttak våren 2018 (Rovbase).

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap som medfører at vi har betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for. Ut over enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av ulv, bjørn, gaupe og jerv i hovedsak gjennom kvotejakt/lisensfelling og skadefelling. Ulovlig avliving kan også utgjøre en stor del av dødeligheten for rovviltbestander i Skandinavia.

Departementet er enig i vurderingen fra Miljødirektoratet om at vedtaket fra rovviltnemnda i region 1 om lisensfelling av inntil 8 jerv i 2018/2019 ikke truer bestandens overlevelse.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak om lisensfelling av inntil 8 jerv i 2018/2019. I avgjørelsen har departementet lagt vekt på at det årlig erstattes tap av sau til jerv i region 1. Det er ikke mål om yngling av jerv i region 1. Den fastsatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Gro Kvelprud Moen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 1

Adresseliste

Naturvernforbundet i
Agder
Naturvernforbundet i
Sogn og Fjordane
v/Marit Kjersti Bendz
NOAH for dyrs
rettigheter

Dronningensgate 13 0152

OSLO